

Közművelődés ★ Irodalom ★ Művészet

Országjárás

A művészek városa

A város központjától távolabb, ott, ahol a házak már a kezdődő diszkrét élethez, szerény, diszkrét emeletre építet huzódik meg az egymást érő fák gyűrűs lombjai között. Ennek az épületnek nincs is szükség semmiféle külső szépségre, hivalkodó díszítésre, díszítésre, hiszen önmagáért beszél, s nincs olyan művészet kedvelő ember, aki nevének hallatára ne gondolna világ- és ismert festményre, nagy alkotásra. Ebben az épületben született meg valami. Kor a nagybányai festőiskola.

Összinté megilletődöttségével léptük át a tágas telek kapuját. A fő megilletődöttségű földet, de az őz minden színeiben tobzódó falevelek már tarkává tették ezt a tömör gyepszöveget. A zaj tompán, megszüre érkezik el ide. Mindezt teljes, nyugtató, alkotó ésszel hódol. Az évtizedek során patinás nevelő mesterek léptek alatt csikordult meg a keskeny övön kavicsa és itt tanulta a mesterség és a művészi helytállás ifratlan szabályait napjaink több nagy művésze.

Harcos ecsettel

A művésztelepnek egyik mostani lakója Agricola Lidia állami díjas festőművész. Magas, tisztelettel parancsoló megjelenésű asszony, szeméből jószág, szíve sugárzik. Ő is itt kezdett tanulni ebben a festőiskolában. De a harmincas években már nem nézett jó szemmel azokat a művészeket, akik bátran és következetesen kiálltak a haladás ügye mellett, s ecsetjükkkel a dolgozókat, az elnyomottakat szolgálták.

Lidia Agricola itt arra kényszerítették, hogy elhagyja a festőiskolát és megvonják tőle annak minden előnyét. Ez azonban csak szilárdította elszántságát és akaratát. Különböző alkotáskor kerültek ki rövidesen ecsetje alól, mint számos elkényeztetett, minden jóban részesített diábművész kezéből.

— Hej, nagyon régen volt mindezt — mondja és mély tiszta kék szemében még egy pillanatra a visszaemlékezés borulja el. — Maholnap harminc esztendője lesz, hogy először kiállítottam itt, Nagybanán.

S a legnagyobb kritikus, maga az idő mondott már ítéletet. Lidia Agricola akkori képelet. S döntése a művek értéke mellett szól.

A felszabadulás után új, adig soha nem álmított lehetőségek nyíltak meg a művészek előtt is. S Lidia Agricola az illegális gyűlés című megrendítően szép alkotásáért az első között kapta meg az Állami Díjat. Azóta egymás után született szebbnél szebb alkotásai. Ő festette meg Nagybanán első elmunkásának a portréját, amely Moszkvában is őszinte elismeréssel részesült. S műveit megismerték azóta Berlinben, Budapesten, Prágában, Szófiában. Mindentől dicsőítést szerzett hazánkban.

A dolgozókkal, az anyagi javak teremtelével létező szoros kapcsolat termékenyen hatott művészetére. A napfényes műterem most is tele van alig elkészült, vagy éppen befejezés előtt álló festményekkel.

Nagybanán Vegyi Üzemek számára háromrészes képet készített a munkafolyamat különböző szakaszairól. Igaz, őszinte tisztelet és elismerés sugárzik ezekből a festményekből az itt dolgozó derék munkások iránt.

A műterem másik sarkában valóságos árasztás magából a derűt, a boldogságot egy ugyancsak nemrég elkészült csodaszép festmény. A háttérben elmosódottan néhány tanya látszik egy hatalmas, félig felszántott földdarab szélén. Előtte gépe mellett a traktortos füre heveredve gyönyörködik fiatal feleségében, aki éppen az előbb hozta az ebédet. A párt mutatta uton, a közös gazdálkodás útján ellendült dolgozó parasztságunk felől.

den nap a fővárosi Republica üzemek klubjában, ahol azonnal békéltető volt, amelynek részét éppen kerített felszínre.

A bécsi Bergland klado gondozásában nemrég megjelent Tudor Arghesi verseinek gyűjteménye köte. A verseket Alfred Margul Sperber ültette át német nyelvre. A kötet előszavát Tudor Vianu akadémikus írta.

A szebeni Bruckental muzeum tudományos kutatói a közeli Tisza falu közelében dák településekre bukkantak. A dák települések — és az ásatások legnagyobb érdekessége, — szálát pénzverde volt, amelynek részét éppen kerített felszínre.

A fővárosi Központi Állami Könyvtár olvasókra száma az év eleje óta 20.000 beiratkozott olvasóval gyarapodott.

A helyeg — az ország névjege — elmű filmet vetített minden nap a fővárosi Republica üzemek klubjában, ahol azonnal békéltető volt, amelynek részét éppen kerített felszínre.

A Herkules-fürdői könyvtárban több mint 20.000 kötet könyvet tartanak nyilván. Csúppán az elmúlt hónapban 2.600 könyvet vettek ki olvasásra a fürdővendégek.

A fővárosi Központi Állami Könyvtár olvasókra száma az év eleje óta 20.000 beiratkozott olvasóval gyarapodott.

A helyeg — az ország névjege — elmű filmet vetített minden nap a fővárosi Republica üzemek klubjában, ahol azonnal békéltető volt, amelynek részét éppen kerített felszínre.

A szebeni Bruckental muzeum tudományos kutatói a közeli Tisza falu közelében dák településekre bukkantak. A dák települések — és az ásatások legnagyobb érdekessége, — szálát pénzverde volt, amelynek részét éppen kerített felszínre.

A fővárosi Központi Állami Könyvtár olvasókra száma az év eleje óta 20.000 beiratkozott olvasóval gyarapodott.

szabadult, derűs, boldog életnek szimbóluma ez a festőművész fejlődésében is jelentős határkövet képviselő mű.

Időnk szüke szabott, s nem akarjuk az alkotó munkát sem tovább zavarni. Már újra kint lépünk az egykori festők kora kertjében. Merre is menjünk tovább?

A terepjárók

Kisérőm alaposan ismeri már Nagybanán művészeti életét. A választást rábíztam és még így is nehezen ment a döntés. Talán még egy hét sem lenne elegendő ahhoz, hogy valamennyi műtermet megfigyelhessünk.

Mégis igyekeztünk a legjobb megoldást választani. Először a képzőművészeti múzeum termetét vettük sorra. Megérté, az idősebb, nagynevű művészek, Băncilă, Grigorescu, Hollósy, Iványi-Grünwald művei mellett megtalálhattuk hazánk fiatalabb művészenemzedékének egy-egy festményét, szobrát is. Persze a kiállítást a helybeliek urallják. Különösen Vida Géza élettől duzzadó szobrai és Erdős I. Pál újszerű, nagy mozgósító erejű grafikai aratnak elismerést. Mindkét művész állandóan járja nemcsak Nagybanán üzemét, de a környék kollektív gazdaságait, falvait is. S ezek az utak mindig az élmények tömkelegével árasztják el a művészeket. Így születnek aztán az igazán nagy, maradandó értékű alkotások.

De a nagybanányi művészeti életről szólna nem felekezhetünk meg az egyik legidősebb, de még mindig tevékeny mesterről, Mikola Andrásról sem.

Péterfi Árpád

(Folytatása a 4-ik oldalon)

Közös akarattal...

Gyakran olvassuk a sajtó hasábjain az üzemi kultúrszoportok által elért szép eredményeket. Sajnos azonban, hogy nem számolhatunk be hasonló sikerekről a Dózsa György butorgyár kultúrszoportjával kapcsolatosan. A gyár fiatal dolgozói

a termelésben számottevő megvalósításokat értek el, a művelődési élet azonban nem mutat megfelelő előrehaladást.

Mint ismeretes a gyár fiatalai más négy vállalattal (Libertatea, Flararul, Gépközpont, Decorativa) együttesen a „Bernáth Andor” klub keretében működnek. Hiba azonban, hogy a vállalatok dolgozói nem használják ki kellően a jól felszerelt klub nyújtotta lehetőségeket, nem fejtenek ki élénk tevékenységet. Példa erre többek között az énekkar, amelynek munkája, nemtörődömség következtében eredménytelen. Gyárunk fiataljai többször is meg-

jelentek a próbákra, de a többi vállalat műkedvelőinek távolmaradása miatt kénytelenek voltak dolguk végeztentől távozni. Az ilyen próbálkozások persze előbb-utóbb kedvet szelgik a művelődésre, tanulásra vágyó dolgozóknak.

Jó lenne ha a „Bernáth Andor” klub vezetősége elgondolkodna a jelenlegi helyzeten és igyekezne az eddiginél sokkal jobban megszervezni a kulturális tevékenységet. Azt hiszem, hogy közös akarattal, több ügyeserettel és nem utolsósorban alaposabb szervező munkával fellendülne a klub tevékenysége, s a kultúra otthona ifjúság itt második otthonra találna.

Márton Béla

levelező

Hódos László:

Nézd, fű helyett a földön gyár terem

A földből emlékezik ki, mint minden épület, de hatalmas teste, mint mágnes vonzza az armenőket. Megálisz, s csak bámulsz e mennyiségen, amint bordákba nő, talajba furja lábait. Most látod, hogy mit művel agyunk, és fia, a daru, mint emel rátermett betonöbölket. — Katag a motor s a munka lázában zajlik itt az élet. Minden olyan vonzó és nemes, s munkáját tapad föltünkre, dörömből hangunk odafenn. Hosszu napokon így ömlik kezünkbe a munka, s holnapra már villanymotor sir odabenn. Serceg fémfogak közt a műlemez, s új butort hasít...

A VÖRÖS TRIKÓ GYÁRBAN

Tanusítsanak több megértést a kulturmunka iránt

Hónapokkal ezelőtt bírálati cikk jelent meg lapunk hasábjain a Vörös Triko gyárban folyó kultúrtevékenységgel kapcsolatban. Abban az időben, amint a cikk írója megállapította — a kultúrszoport feloszlott. Megfelelő próbatéren hiányzik a fiatalok lassanként elszoktak a kultúrtevékenységtől s hosszú ideig nem tartottak műsoros előadásokat. Ez volt a helyzet, amikor Bruja Illet, a körkötő-csőtálya fiatal váltásmesterét a szakszervezeti bizottság kultúrfelelőseinek választották.

Ilyen körülmények között kellett az új kultúrfelelősek életre keltenie a művelődési tevékenységet. Nehéz, sok kitar-

tást és ügyeseretet kívánt ez, de végül is sikerült. Tízhat fiatal vállalkozott a táncszoportban való részvételre, mások viszont a színtárszoportban, vagy a rígmuszbrigádban kívántak szerepelni. Stănescu Vale-riu az Állami Színház művészeinek segítségével rátermett szövegírót is találtak: Demin Gilgort IMSZ tagot, aki az üzemi részlegeken összegyűjtött adatok alapján rimbe szedi a brigád műsorát.

Ismét megkezdődött tehát a kulturmunka, a Vörös Triko gyári fiatalok sikeres előadásokat tartottak nemcsak a gyárban, hanem egyszer-mászor felkeresték a peremvárosi, valamint falusi művelődési otthonokat és lívmódon járultak hozzá a tömegek kulturális neveléséhez.

Látszatra tehát — amint mondan szokás — meg minden a maga rendjén. Megválasztották a kulturális munkát irányító nyolc tagú bizottságot, negyediként elkészült a munkaterv, s a kultúrszoport tagjai rendszeres időközönként előadást tartanak. Nemsokára megalkul az énekkar is...

Mindez tény. Azonban, ha a dolgok milyére tekintünk, úgy azt tapasztaljuk, hogy a Vörös Triko gyárban a művelődési élet terén sok még a tennivaló. A kultúrszoportok szervezése, mozgósítása, irányítása, a munkaterv elkészítése, a műsoros előadások megtartása, mindez Bruja Ille vállára nehezedik, aki a termelésben betöltött amugy is felelősségteljes beosztása mellett igyekszik eleget tenni a művelődési életben reáharuló feladatnak. Tevékenységében sajnos nem támogatják a kulturbizottság tag-

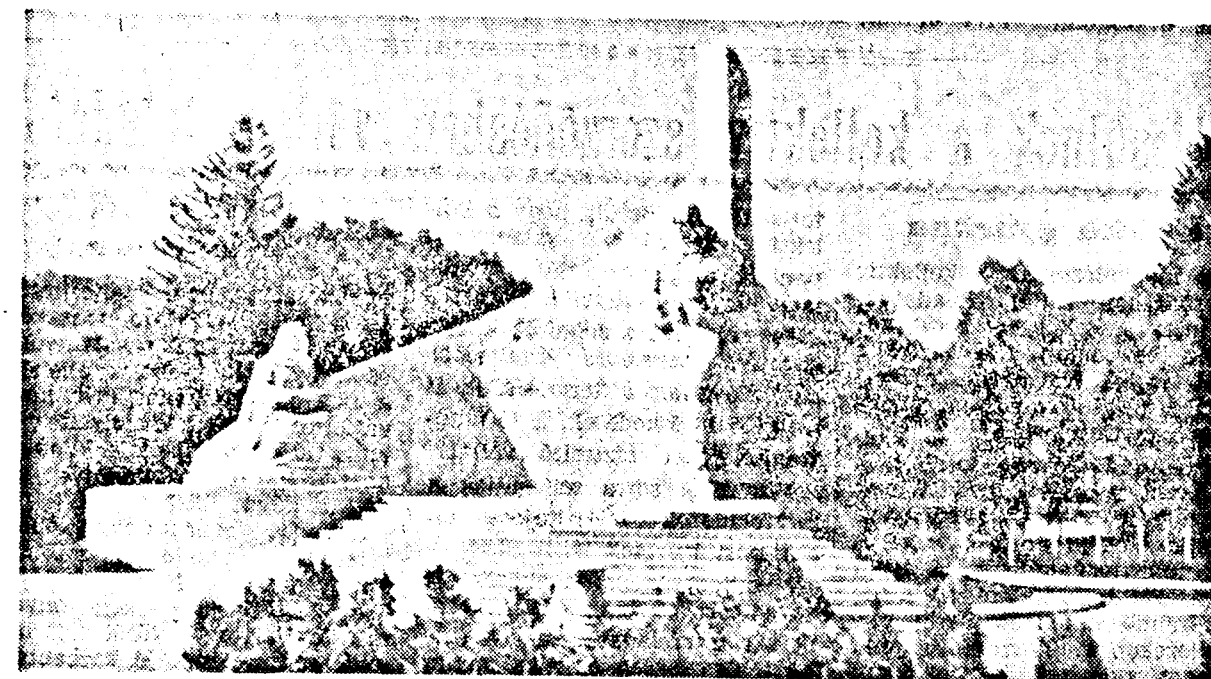
jai, akik rendszerint „elfoglaltságukra” hivatkoznak. Stăncu Simina, Filó Mária, Kristóf Anna párttagok kötelességüknek kellene tartásuk, hogy mint a bizottság tagjai hozzájáruljanak a gyár dolgozó művelődéséhez, a kultúrszoport tevékenységének fellendítéséhez.

Hasonló nemtörődömség mutatkozik ebben a vonatkozásban az üzemi szakszervezeti bizottság részéről is, amely bár tudomásul veszi az elért megvalósításokat, de nem tesz semmit a kulturmunka további fellendítése érdekében.

Az üzemi szakszervezeti bizottság részéről a kulturmunka iránt megnyilvánuló jelentőse magatartásnak tulajdonítható az, hogy mind a mai napig nem oldották meg a helyiség kérdését. Jelen pillanatban a gyűlésteremben tartják a próbákat, s a kulturális rendezvényeket. Ez a helyiség azonban nem alkalmas ilyen célra, annál is inkább, mivel csaknem a hét minden napján foglalt. Ugyancsak elmarasztalható a Helyi Szaktanács kultúrszoportja, amely mindezekkel nem nyújtott támogatást a Vörös Triko gyárnak a nehézségek megoldásában.

Az utóbbi időben kétségtelemül értek el eredményeket a Vörös Triko gyárban a művelődési élet terén. De még jobb eredményekről számolhatnánk be, ha a gyár pártalapszervezetének állandó ellenőrzésével és irányításával a kulturális ügyekkel foglalkozó bizottság szívének tekintendő munkáját és valóban mindent megtenne a kulturmunka fellendítése érdekében.

Lengyel Helén

A nagybanányi felszabadulási emlékmű

(A szerző felvétele)

Csernák Jánit nesztelenül letette be maga mögött az ajtót.

— Jó este! Mária — lépett be vidáman, viccelődve a meleg szobába. — Olyan szép piros az arca, mint a rósa. Na gyere, gyere had csókoldjak meg.

A fiatalasszony sóhánol, kényszeredetten tálnál kezdte a vacsorát. Jánit nem tudta mivel magyarázni a furcsa viselkedést. Lehetőség, hogy felesége nem érli a nyugodt, csendes életet? Pedig akkor ke, akkor felszök amikor akar. Nem kell dolgoznia, azzal foglalkozkodik egész nap, amivel éppen kedve tartja. Vagy talán a nyári járatot munka csak most érezteti hatását?

Mária huszonöt éves, erős, fiatal, teltrekesz. Karcsu, mozgékony alakját mintha most is maga előtt látta, amint a veteményesben hajladozik, jürgén gyűjti a terményt, messze száll a káról a dal hol csengőn, hol pedig melabosan, mintha vadgalamb turkolkodna pára után.

Nem is állta meg, hogy ilyenkor közelebe ne jérkőzzen; megfogta a kezét s néhány másodpercig közelebb húzta. Hallgatta az ismert dallamokat.

De most, ahogy jobban szemügyre vette Máriát, meghökken. Kerekded arca sápadtnak tűnt, ajka sem olyan piros, mint volt, mintha elvesztette volna karcsúságát, ruganyosságát is. Talán beteg? Meg is kockáztatja a kérdést.

— Nem jó! Érezd magad Máriát?

— De igen — hangzott a csendes válasza.

Nyomasztó hangulatban fogyasztották el a vacsorát. Jánit megemlítette, hogy mit dolgozott aznap, mit látott, mit hallott. De a fiatalasszony szavába vágott:

— Jánit, én nem bírom tovább az egész napi egyedülletet. Vi-

gyel magaddal, veled akarok dolgozni, ott akarok lenni ahol te vagy, mindazt amit te látsz hallasz, én is látni, hallani akarom.

Csernák Jánit határozottan elnevezte, hogy felesége télen is dolgozzon. Azt tartotta, hogy téliidőben, ha ő hazatér, bármikor legyen is az, mindig meleg étellel, fűtött szobával várják őt. Váratlanul érte mindaz, amit felesége mondott. Előbb próbálta szépszerével megmagyarázni, hogy ilyenkor otthon a helye az asszonynak, eleget dolgozott a nyáron a közönség. Újra, ha jó melegben töltötte a napokat; de amikor látta, hogy Mária nem osztja nézetét, haragosabba fogta a szót.

— Elvagy itt az történet amit én akarok. Ilyenkor vagyok téli, asszonyok. Kell a jó: nem kell — mondották. Én azt akarom, hogy itthon ápdol, gondozd magad, törődj az új házzal, azt akarom, hogy szép legyél...!

Ez utóbbi kijelentésére maga is megijedt. Hiszen az előbb éppen az ellenkezőjét állapította meg.

— A te számodra most nincs munka a közönség — próbálta lezárni a vitát.

— De van — kiáltott a fiatalasszony. — Minden nap kerül valami. És nekem nem szabad már szórakoznom?

— Elhadj! Szóval itt a hiba? Szórakozni akarok. Nem elég az otthon, a rádió, tágod világ kell nekem. Nem szórakozni eleget leánykorodban? Talán a kultúrszoportban is, a körúsan is szerepelni akarsz!

— Ha nekem szabad, engem miért tiltasz?

Jánit meghökken. Nem is merte eddig mondani, hogy hol-

nap már próbát tart az énekkar és ő is oda igérkezett. De úgy látszik, a feleség már értesítették.

— Én se megyek — jelentette ki határozottan. — Menjenek a lányok, legyenek. Tavaly még jártunk, az idén már itthon a helyünk.

— De hiszen szavadat adtad. Érejd csak. Én is megyek. — Vagy én, vagy a szórakozás — kiáltotta Jánit — Megértetted? Itthon maradsz.

— Nem maradok.

Mármint Csernák Jánit nem ment munkába. Kilencóra felé a brigádvezető kopogott be hozzájuk.

— Talán megfáztál, Jánit.

— Nem valami jól érzem magam — jelentette Csernák, de érezte, hogy pirosság önti el az arcát. Nem volt szokása az efféle beszéd, de hát sajtól a valót megmondani.

Ponta, a brigádvezető észrevette, hogy családát perpatvar lehet az oka Jánit távolmaradásának, az eleven fiatalasszony szótlanúsága is feltűnt neki, nem jesszegette hát tovább a doigt, de azért bucsuzól megemeltette.

— Delután ott legyen az agrotechnikai tanfolyamon. Este pedig a kórus próbáján. Hoed magaddal Máriát is, neki se árt, ha tanul, a hangjára meg épenséggel nagy szükség van.

Delután Csernák Jánit öltözködni kezdett. Felesége most is szótlanul ült a kátyha mellett, gondolatait rendezgette, vagy talán elkeseredésében nem is gondolt semmire. Egész napot át szót se váltottak. A fiatalasszony megfogta az ebédet s amikor feltálna, Jánit hirtelen elfoglalta helyét az asztal mellett. „Nem elég ez így?” — gondolta Jánit, de azért tar-

KITISZTULT AZ ÉG

totta a haragot. Erélyes léptekkel hagyta el a szobát, ezzel még inkább hangsúlyozni kívánta, hogy akaratának mindenképpen érvényt szerez. A szokottól erősebben tette be magamögött az ajtót.

Ként csipője hideg csapott az arcába. Hó szállingozott nesztelenül az utcákon, könnyű, fehér pelyheket sodort a szél, a fák csupasz ágai között. Ugy tűnt, mintha apró pillangók kergének egymást, fátádozának, összedőltek, hogy aztán együttesen fehér palástként letakarják a sűrű fűtet.

Jánit némileg felvidította a természet csodás játéka, mégis érezte, hogy hiányzik mellőle valaki, akivel örömet megoszashatna, hiányzik Mária. Hogy ujjongott tavaly az első hónap! Akkor még a menyasszonya volt. Milyen gyermekes pajkosággal kopogtatta el a csillogó hópelyheket, milyen szűbbi fűben kacagott, tapsolt, szökdelte körülbírt.

Meggyorsította léptét, elhessegette magától a gondolatokat, melyek megrohanának s egyre jobban kínozták, vándolták, amiert macacsságból kitar elhatározása mellett még akkor is, miután rájött, hogy az egyáltalán nem helyes.

A tanfolyamon nem tudott az előadásra figyelni, állt várta, hogy befejeződjön, rohant haza. Elhatározta, hogy az énekkar próbáján ma kételesen nem vesz részt. Amde ottan az ajtó árára talált. Kopogott, dörmögött, a ház üres volt. A vér a fejébe tödült, észre sem vette, hogy hosszú lábai celtánuai vicszek tovább, keskeny csontos arcára mintha ráfagyott volna a pillanatnyi dőbenet, szemében kiült a tanácstalanság. Az ut-

cskát rőtta, talán felőrdg is eltarthatott, mig elhatározta, hogy mostmár csakazért is betér a kultúrothomba, részt vesz a próbán, ma is, ezután mindig, csakhogy otthon ne legyen, mert az üres házat — meg akkor is ha új — látni sem akarja.

De hol lehet Mária? Talán hazament a szüleire. Elhatározta, hogy ő biza meg se kérdi tőle, hogy hol volt. Ha ennyire se méltatja hogy bejelentse, hogy el akar menni valahova, akkor jobb, ha szakítanak. „Jól is nézünk ki — morfondírozott magában, elkeseredett mérgében — ha minden asszony azt tenné amit akar. Oda menne ahova akar, nem hallgatna az urára, nem függene senkitől.”

De hol lehet Mária? Talán hazament a szüleire. Elhatározta, hogy ő biza meg se kérdi tőle, hogy hol volt. Ha ennyire se méltatja hogy bejelentse, hogy el akar menni valahova, akkor jobb, ha szakítanak. „Jól is nézünk ki — morfondírozott magában, elkeseredett mérgében — ha minden asszony azt tenné amit akar. Oda menne ahova akar, nem hallgatna az urára, nem függene senkitől.”

Betért a villanyfényes terembe.

— Gyérünk, gyérünk Csernák — szólította nevére az iskola igazgatója, aki ismét „kézbe vette” a dalárdát. Jánit hunyorogva lépett fel a legelső sorba, ott volt az ő helye tavaly is, mely hangja ott érvényesült a legjobban. Tavaly tanult éneket ismételtetett az igazgató, melynek bevezető akkordját egyetlen személy éneklte... akkor Mária szólójától visszahangzott a terem, de most... vajon hol lehet. Miért is nincs itt, miért nem hozta magával? Be kár, de nagy számár volt!

Az igazgató betnt.

— Felszedülnek a dallamok, az ismerős akkordok és szármay az ének, egyenest Jánit szívéhez, mert az aki énekl nem más, mint Mária. És milyen jó látni, hallani, mindig vele lenni...

Ujjnyi vastag már az ablakpárkányokon a hó, de az ég kitisztult. A léptek zaját feljötték a fehér kristályok, és két fiatal nesztelenül, boldogan egymásba karolva közeleg a csendes otthon felé.

Török István

Egy iskolai irodalmi körrel

Iskolánk irodalmi köre ismét megkezdte tevékenységét.

Az iskola Ady Endréről elnevezett irodalmi köre már több alkalommal tartott ünnepelt meg a múlt hónapban a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 44. évfordulóját. Az

letti kultúrothomban is megismételtük a nézőteret szűfőliség megtöltött hallgató- ság előtt a többi iskolánk

V. d. osztályának szavalókörusa előadta Mihail Iszakovszkij Irt nyug-szik egy vörös katonai című kiáltm-

nyét.

A kör újabb ünnepekre készül: december 3-án, József Attila halálának 24. évfordulóján irodalmi műsorral emlé-

kezik meg a kiváló proletár költőről. Dragan Maria és Gyenge Erzsébet az aradi 10. számú 7 osztályos iskola tanuló

Értekezlet a termikus motorokkal kapcsolatban

Bukarestben befejeződött a termikus motorokkal kapcsolatos értekezlet második része. Az értekezletet az Akadémia Energetikai Intézete, a Fémipari és Gépgyártóipari Minisztériummal és a Művelődési és Technikusok Tudományos Egyesületével szervezte. Az értekezlet első részét november 14-én és 15-én Brassóban tartották meg.

Az értekezleten részt vett az Akadémia intézetének számos kutatója, az érdekelte miniszteriumok képviselői, Bukarest, Brassó, Resica és más nagy gépipari központok mérnökei és technikusai, a felsőfokú műszaki szakoktatás tantervezőinek tagjai.

Az értekezlet hangsúlyozta annak a jelentőségét, hogy országunkban jelenleg magas műszaki színvonalú különböző termikus motorokat gyártunk.

Az elhangzott referátumok számos időszaki műszaki kérdést, valamint új kutatási módszereket tárgyalnak meg, mint például a rádióizotópok, ultrahangok alkalmazását, a kutatási célokat szolgáló modellek felhasználását stb.

Az értekezlet tanulságait Stefan Nádason, az Akadémia levelező tagja, az új technika bizottság elnöke összegezte. (Agerpres)

Az Orvostudományi Társaság

aradi fiókjának gyógyszerészeti szakosztálya kedden, november 28-án délután 6 órakor tudományos ülést tart a fiók Horia utca 2 szám alatti székházában.

Az első eredmények...

Nem sok idő telt el azóta, hogy a buzsáki Partizánul kollektív gazdaság pártalapszervezetében megkezdődött a beszámoló és vezetőségválasztó közgyűlés. Ez alkalommal sok részt vett az alapszervezet sokrainak erősítéséről is. Az volt a helyzet ugyanis, hogy az elmúlt beszámoló és vezetőségválasztó közgyűlés óta egyetlen tagjelöltet sem vett fel a buzsáki kollektív gazdaság alapszervezete.

A közgyűlésen nem elégedtek meg csupán azzal, hogy megállapították a tény, hanem a bírálat és ömbrálat szellemében elemezték a hiányosságokat is. A büro úgyan jelölt ki feladatokat a párttagok számára, hogy foglalkozzanak a párton kívüli aktív és az IMSZ szervezet tagjainak politikai nevelésével és azok közül a legjobbakat vonják be a tagjelöltek sorába. Hiba volt azonban, hogy nem ellenőrizte: miként teljesítik ezirányú feladataikat. Megelégedtek csupán azzal, hogy a párton kívüli aktív tagjait meghívták a nyílt alapszervezeti gyűlésekre, többeket bevontak a pártoktatásba. De másként nem foglalkoztak nevelésükkel, nem beszéltek a párt vezető szerepéről, célkitűzéseiről. Pedig a gazdaságban számos olyan kollektívista dolgozik, akik eddigi munkájukkal, magatartásukkal bebizonyították, hogy méltók a tagjelöltségre, majd később a párttagságra. Itt van például Uros Roman, Manea Valer, Gulácsai Katalin, Gálfi Teréz, hogy csak néhányat említsünk a párton kívüli aktívokból, akik példamutóan dolgoznak a gazdaságban, segítik az alapszerve-

Pártélet

társ, a pártalapszervezet titkára is elismerte.

A választási közgyűlés után, az elfogadott határozat alapján, meglettük a szükséges intézkedéseket — mondotta Pósa András elvtárs, majd így folytatta: — Pontosán meghatároztuk, hogy melyik elvtárs, melyik párton kívüli aktív tag politikai nevelésével foglalkozzék és készítsen elő a tagjelöltségre. Így például Mencia János és Orlacsn Teodor elvtársak azt a megbízatást kapták a büroától, hogy foglalkozzanak Lufai Ioan politikai nevelésével, vonják be a tagjelöltek sorába.

Elmondotta, hogy személyesen is beszélt Lufai Ioan elvtárral, megmagyarázta neki a párt politikáját, amelynek egyik fő célkitűzése a dolgozók egyre növekvő igényeinek a kielégítése. Ezenkívül ajánlotta neki, hogy alaposan tanulmányozza át a Román Munkáspárt Szervezeti Szabályzatát, amelyből részletesen megismeri a párttagok és tagjelöltek kötelezettségeit és jogait.

S az eredmény? Lufai Ioan benyújtotta tagjelölti felveté-

kérvényét a bürohoz. Kérvényét már megvitatták és jóvá is hagyta a kollektív gazdaság alapszervezete. Említésre méltó az is, hogy Butas Adrian, ugyancsak a párton kívüli aktív tagja, szintén kérte tagjelölti felvetését az alapszervezethez. Butas Adrian nevelésével az alapszervezet titkára foglalkozott és amint a tények igazolják, eredményesen.

Mit bizonyítanak ezek a tények? Azt, hogyha az alapszervezet tagjai és a büro felelősséggel tartoznak a tagjelöltek felvetésének kérdésével, akkor a várt eredmények sem maradnak el.

Szükséges tehát, hogy az alapszervezet állandóan foglalkozzon sorainak erősítésével. Micula Gheorghe, Bercsényi György, Piroksa Pál, Săbău Petru és több más párttag azt a megbízatást kapta a büroától, hogy nevelje a párton kívüli aktív és az IMSZ szervezet tagjait és a legjobbakat közülük készítsék elő a tagjelöltségre. Helyes, hogy a büro konkrétan kijelölje melyik párttag, melyik elvtárs kollektívista politikai nevelésével foglalkozzék. De ne elégedjen meg csupán a feladatok kijelölésével, úgy ahogy az a múltban megtörtént. Időközbenként ellenőriznie kell, hogy miként teljesítik feladataikat a párttagok. Jó módszer az, ha időközönként jelentést kérnek a párttagoktól, amelyben azok beszámolnak tevékenységükről. A pártmunkában szerzett eddigi tapasztalatok ugyanis bebizonyították, hogy az ellenőrzés, a kijelölt feladatok teljesítésének biztosítása. Ezt nem szabad szem elől tévesztenie a buzsáki Partizánul kollektív gazdaság alapszervezetének sem.

Sorainak szüntelen erősítésével az alapszervezet sikeresebben mozgósítja a 460 családot a munkában való részvételre, a hektáronkénti terméshozam állandó növelésére. H. I.

Helyreállt a diplomáciai kapcsolat a Szovjetunió és Brazília között

MOSZKVA. (Agerpres.) — TASZSZ:

Az A. Gromiko szovjet külügyminiszter és Santiago Dantas, Brazília külügyminisztere között lezajlott levélváltás eredményeként megállapodás jött létre, amelynek értelmében 1961. november 23-tól kezdődően helyreállították a diplomáciai kapcsolatokat a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége és Brazília között; rendkívüli és meghatalmazott nagykövetségek küldenek egymás országába.

Sajtókommentárok a Kennedy-Adenauer találkozóval kapcsolatban

NEW YORK. (Agerpres.) — TASZSZ:

Az amerikai sajtó bőséges kommentárokat fűz a Kennedy elnök és Adenauer kancellár közötti tárgyalások eredményeihez. A lapok kiemelik az amerikai-nyugati és közép-kelet közötti kapcsolatok megújulását, a nem titkolt, hogy ez szándékosan történt, mert nem akarták felfedni a két fél között létrejött megegyezés jellegét, s a megoldatlanul maradt ellentéteket.

A sajtóban megjelent híradásokból és egyes jól értesült újságírók kommentárjaiból az a következtetés vonható le, hogy Adenauer sok mindent elért abból, ami látogatásának fő célját képezte. Reston rámutat, hogy „abból, amit Washingtonban nyilvánosan és bizalmasan megvitattak kitalál, hogy Adenauer megkapta a legtöbb óhajtott biztosítékot”.

Az amerikai sajtó ugyanakkor úgy véli, hogy Adenauer részéről engedelmény volt a köz-

Latin-amerika népei elítélik az USA politikáját

WASHINGTON. (Agerpres).

Amint a United Press International jelenti, Brazília külügyminisztere utasításokat adott az Amerikai Allamok Szervezetének a Brazíliai Képviseletnek, szólítsa fel a szervezet tagjait, hogy ne csatlakozzanak a Dominikai Köztársaság és a Karibi-tenger térségében semmiféle intervencióba. Az Amerikai Allamok Szervezetének tanácsa rendkívüli ülésen vitatta meg Kubának az USA-val szembeni azon vádjait, hogy beavatkozik a Dominikai Köztársaság belügyébe. Lechuga, kuba kül-

dött kijelentette: az USA azáltal, hogy hadihajókat küldött ki a dominikai partvidék közelébe, visszatért a „fukusbot politikájához” és megszegte a nemzetközi jogszabályokat.

Az USA-nak a Dominikai Köztársaság elleni fegyveres intervenciójával foglalkozva, a Diario de Noticias című brazil lap azt írja, hogy „az amerikaiak mindenekelőtt attól tartanak, hogy a Dominikai Köztársaságban olyan rendszer kerülhet uralkodni, amely alapvető reformokat vezet be”.

Az Adelante című costaricai lap szerint az USA beavatkozása nyílt provokáció mindazon népekkel szemben, amelyek a nemzeti szuverenitásért és a politikai önállóságért küzdenek.

FARIZS (Agerpres).

A francia minisztertanács szerdai ülésén jóváhagyta a „Francia Algéria” jelszóval tüntető ultrakolonialisták 1960-ban megalakított ügyvezető „vincennes-i bizottságának” feloszlását. E bizottság tagjai közé tartoztak: Georges Bidault volt miniszterelnök, Jacques Soustelle, Algéria főkommandója, Burges Maunoury, Robert Lacoste, Andre Maurice és mások.

A „vincennes-i bizottság” különböző eladásokat rendezett, amelyeknek azonban egy közös témájuk volt: az algériai nép nemzeti felszabadító mozgalmának letörése és a francia nép demokratikus jogai ellen indított offenzíva.

A kenyai nép kiharcolja jogait

LONDON. (Agerpres).

A kenyai nép egyre növekvő harca arra kényszerítette a brit hatóságokat, hogy módosítsák a gyarmati alkotmányt, s ezáltal lehetővé tegyék Dzsomo Kenyattának Kenya nemzeti vezetőjének bevezetését a helyi parlamentbe. Reginald

Maudling angol gyarmatiügyi miniszter osztrótkön bejelentette az alsóházban hogy módosították a kenyai alkotmányt, az az előírását amely szerint a legalább 2 évi szabadságszolgálatra ítélt személyeket nem lehet bevezetni a törvényhozó szervekbe.

Szimfonikus hangverseny

Vasárnap délelőtt 11 óráko: Ifjúsági oktató hangverseny. E hangversenyekre a 9-es számú bérletszelvény érvényes.

Műsor: Bartók: Román táncok; Liszt: 1. Esz-dúr zongoraversenye; Bartók: 2. Zongoraversenye (Aradon bemutatott eladásban); Liszt: Les Preludes.

Kedden, november 28-án este 8 órai kezdettel a Kulturpalota hangversenytermében NICOLAE BRINDUS Liszt és Bartók műveiből összeállított zongora esten lép az aradi közönség elé.

Jegyek az ügynökkénel, hangverseny előtt a Kulturpalota pénztáránál.

AMOZIKBAN vetítik

DOZSA GYÖRGY filmszínház: Szeptemberi szerelem. N. BALCESCU filmszínház: Carmen. HERBA JÁNOS filmszínház: Az ember nem adja fel a harcot. I. L. CARAGIALE filmszínház: Nyomorultak (első és második rész). IFJUSÁGI filmszínház: Vikingek. PROGRESSUS filmszínház (Ujradat): Celto Lindo. SOLIDARITATEA

filmszínház (Gál): India anyánk. ILIE PINTILIE filmszínház (Mosocai-telep): Egy ismeretlen arcképe.

Múzeumok és kiállítások

Az Aradi Tartományi Múzeum megkezdte vasárnap, kedden, szerdán és pénteken délután 4 és 7 óra között a Kulturpalotában. Csoporthoz látogatók (legkevesebb 15 személy) más időpontban is lehetségesek (csak a délelőtti órákban). A Múzeum keretében az alábbi osztályok léteznek: szepmüvészeti tárlat, ókori történelem és 1848-49-es forradalmi múzeum.

Megnyílt „A kommunizmus Szovjetunióban való felépítésének nagyszéri programja” című kiállítás.

Az aradi Allami Román Színház műsora

Vasárnap, november 26-án, délután 3.30 órakor: Tálun (Bérlétszűnet) és este 7.30 órakor: In noaptea asta nu doarme nimeni. (Bérlétszűnet).

A PRICHINDEL bábszínház heti műsora

Vasárnap, november 26-án, délelőtt 10.30 órakor: Micu muschetari és délután 4 órakor: Cincel saptamini in balon.

A Városi Közüzemek

Mucius Scaevola utca 9-13 szám

azonnal alkalmaz gyakorlattal rendelkező gépkocsivezetőket

Az érdeklődők forduljanak a Közüzemek személyzeti osztályához.

Hosszu az utja annak, amíg a bőrből és a talpból tartós, szép vonalú cipő lesz. Csa Vasile és Gyenge Gyula IMSZ tagok, az UBOCOM szakmai iskola harmadéves tanulói. Arra törekednek, hogy munkájukkal hozzájáruljanak a Muncitorul Pieler termelőszövetkezet hírnevéhez és csupa jó minőségű lábbelit készítsenek. Ez sikerül is nekik, mert az iskolában tanult elméleti ismereteket nagyszerűen összekapcsolják a mindennapi gyakorlati munkával. (Kelen Ferenc felvétele)

Tartsuk tiszteltben a pénzügyi fegyelmet

Hazánk dolgozó lelkes munkát fejtenek ki pártunk III. kongresszusa célkitűzéseinek maradéktalan valóra váltásáért, népgazdaságunk szüntelen fejlődéséért, az életszínvonal emeléséért. Munkánk eredményét is bizonyítja, hogy hat éves terülnk első esztendőjének célkitűzése maradéktalanul valóra váltak. Ezáltal nagyszéri lehetőség nyílt arra, hogy az idej célkitűzések is hiánytalanul teljesüljenek. Az anyagi javakat termelő népgazdasági ágak lendületes fejlődése tükröződik a tév ama előirányzatában, amely szerint a nemzeti jövedelem 1961-ben mintegy 15 százalékkal növekszik 1960-hoz viszonyítva. Ez pedig újabb lehetőségeket teremt arra, hogy a termelés növekedésével párhuzamosan szüntelenül emelkedjen a dolgozók életszínvonal.

Nézzük meg, miként tükröződik ez célkitűzések valóra váltásában pénzügyi eredményeinkben, a bank által nyilvántartott számadatokban.

Örömmel állapíthatjuk meg, hogy az üzemek által az állami költségvetés számára folyósított akkumuláció volumene, a bankfiókban beutalt jövedelem 1961 első kilenc hónapjában 52 százalékkal növekedett az előző év azonos időszakának eredményéhez viszonyítva. Eredemes hangsúlyozni azt is, hogy ez az összeg 90 százalékkal nagyobb, mint az 1959-es esztendő első kilenc hónapjában biztosított jövedelem. A helyi ipari üzemek által megvalósított jó-

vedelem szintén jelentékenyen, pontosan 85 százalékkal növekedett a fent jelzett időszakban 1959 azonos szakaszához viszonyítva.

Az árutermelés növekedése lehetővé tette, hogy januártól szeptember végéig beárólag 22 százalékkal több akkumulációt biztosítsunk az árutermelési illetekből 1960 megfelelő idő-

szakához viszonyítva. Igen jelentékeny eredmény ez, mivel az elmúlt két esztendő folyamán nagymértékben csökkent a különféle ipari termékek kicserénybeli eladási ára.

Eredemes megemlíteni azt is, hogy például ebben az esztendőben a gép- és traktorállományok által megvalósított jövedelem 110 százalékkal emelkedett, amely háromszor felel meg a 1960-as és ötször az 1959-es esztendő azonos időszakának eredményéhez. E teljesítmény is kifejező a szocialista mezőgazdaságunk állandó fejlődéséről.

Közvetlen, hogy az utóbbi időben nagy mértékben csökkentek a jövedelem útján esedékes adóilletékek, viszont a fizetések nagyrészt emelésre voltak tekintettel, ami a tételek 34 százalékos többletét mutathatunk fel az elmúlt időszakban. Híttükörképe ez a dolgozó emberek jövedelme növekedésének.

velem szintén jelentékenyen, pontosan 85 százalékkal növekedett a fent jelzett időszakban 1959 azonos szakaszához viszonyítva.

Az árutermelés növekedése lehetővé tette, hogy januártól szeptember végéig beárólag 22 százalékkal több akkumulációt biztosítsunk az árutermelési illetekből 1960 megfelelő idő-

szakához viszonyítva. Igen jelentékeny eredmény ez, mivel az elmúlt két esztendő folyamán nagymértékben csökkent a különféle ipari termékek kicserénybeli eladási ára.

Eredemes megemlíteni azt is, hogy például ebben az esztendőben a gép- és traktorállományok által megvalósított jövedelem 110 százalékkal emelkedett, amely háromszor felel meg a 1960-as és ötször az 1959-es esztendő azonos időszakának eredményéhez. E teljesítmény is kifejező a szocialista mezőgazdaságunk állandó fejlődéséről.

Közvetlen, hogy az utóbbi időben nagy mértékben csökkentek a jövedelem útján esedékes adóilletékek, viszont a fizetések nagyrészt emelésre voltak tekintettel, ami a tételek 34 százalékos többletét mutathatunk fel az elmúlt időszakban. Híttükörképe ez a dolgozó emberek jövedelme növekedésének.

Közvetlen, hogy az utóbbi időben nagy mértékben csökkentek a jövedelem útján esedékes adóilletékek, viszont a fizetések nagyrészt emelésre voltak tekintettel, ami a tételek 34 százalékos többletét mutathatunk fel az elmúlt időszakban. Híttükörképe ez a dolgozó emberek jövedelme növekedésének.

állítása még jobban növelhetné az elért szép eredményeket. Ezekhez az erőforrásokhoz tartozik például a haszontalanul lekötött anyagi értékek bekapcsolása a gazdasági körforgásba.

Gheorghe Gheorghiu-Dej elvtárs pártunk Központi Bizottságának 1960 október 31-én november 1-i plenáris ülésén elhangzott előterjesztésében hangsúlyozta: „A normán felüli készletekben még haszontalanul lekötött anyagi értékek bekapcsolása a gazdasági körforgásba jelentős forrása a többlettermelés és a nagyobb volumeni beruházások megvalósításának”.

Helytelen lenne azt állítani, hogy városunkban nem értünk el eredményeket ezen a téren. Tavaly például üzelmünk nem kevesebb, mint 45.036.000 lejnyi lekötött anyagi értéket szabadított fel az összegzett állami költségvetésünk rendelkezésére bocsátott. Idén a fent jelzett kilenc hónapban újabb 8.800.000 lej kapcsolhatunk be a gazdasági körforgásba. A helyzet azonban az, hogy nem minden vállalatban fordítottak megfelelő gondot erre a kérdésre, nem igyekeztek fokozatosan növelni a pénzügyi eszközök körforgásának sebességét, amelyek következtében helyenként tovább emelkedett a lekötött anyagi értékek mennyisége. Tetemes lekötött értékek találunk például a G. Dimitrov üzemben a Ranghet szerszámgépgyárban, a Bernáth Andor gépjármű központban, a Progresul helyi ipari vállalatnál, a December 30 üzemben. Ezek a vállalatok nagyobb kölcsönöket voltak kénytelenek igényelni az Állami Banktól, melyekkel hátrálékban

maradtak és ilyenképpen jelen az első kilenc havi időszakban, jelentős pénzhiányt szenvedtek. A büntetés összege igen magasra emelkedett például a Dimitrov üzemben, a Ranghet szerszámgépgyárban, a Vágóhidnál, a Készruhágyárban, az ICIL vajgyárban, a Libertatea cipőgyárban stb.

Ennek ellenére az a meggyőződésünk, hogy a fennálló hibákat ki lehet küszöbölni, ha a vállalatok műszaki-üzemeltetési területein nagyobb gondot fordítanak a kérdésre és mindent elkövetnek, hogy mielőbb maradéktalanul felszámolják a haszontalanul lekötött anyagi értékeket. Városszerte gazdasági egységeinkben intézkedési tervek készültek a normán felüli készletek értéktelenség céljából. Az üzemi pártbizottságok feladata rendszeresen ellenőrizni, miként váltják át a tervek intézkedési tervekbe foglalt feladatokat.

E mellett nem érdeketlen megemlítenünk azt sem, hogy nem mindentől hátrálják fel a megtelepedés a kisiparosok területeitől anyagi eszközöket, bár az idej eredmények sokkal nagyobbak, mint a tavalyiak. A városi pártbizottság a kérdésre fordított különös figyelmet és utasításokat adott a vállalatoknál, hogy 1961-ben, január elejétől szeptember végéig 101 kisiparos területek iparvállalatainkban 4.566.000 lej összegértéket, ezek a kisiparosok, előzetes számítások szerint, 18 millió lej értékű megtakarítást jelentenek majd. Ezzel szemben 1960-ban 42 kisiparos területek csupán, a megtakarítások előzetesített értéke pedig mindössze 5.600.000 lej volt. Dicséretet érdemelnék idej tevékenységükért az alábbi iparvállalatok: Teba textilgyár,

Hivatalos közlemény N. Sz. Hruscsov és U. Kekkonen közötti megbeszélésekről

MOSZKVA. (Agerpres). — Moszkvában hivatalos közleményt tettek közre Nyikita Hruscsov, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke és Urho Kekkonen, a Finn Köztársaság elnöke közötti megbeszélésekről. A megbeszéléseket november 24-én Novoszibirszkben tartották a finn kormány kérésére, a Finnországi kormányhoz intézett október 30-i szovjet kormányjegyzékkel kapcsolatos problémákról.

A Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke a tárgyalások során kifejtette, a jelenlegi feszült nemzetközi helyzet arra készteti a Szovjetuniót, hogy minden rendelkezésre álló eszközt és lehetőséget vessen latba biztonságának megőrzéséért, valamint a kellő intézkedések megtételére, többek között abból a célból, hogy felkészüljön a német militaristák Balti-tenger felől jövő, vagy Finnország területén, illetve légitérőn át történő esetleges támadásának visszaverésére.

Nyikita Hruscsov rámutatott, hogy a szovjet kormány véleménye szerint a Szovjetunió és Finnország közötti katonai tanácskozásoknak kell folytatni az 1948. évi egyezmény értelmében.

Kekkonen elnök egyetértett azzal, hogy rendkívül megalapozottak az európai háború kitörésének lehetőségével kapcsolatos felhívások érve. Felhívta azonban a figyelmet arra, hogy a tanácskozások megkezdése bizonyos nyugalanságot és háborús pszichizist kelthet a skandináv országokban. Ezért

U. Kekkonen elutazott Novoszibirszkbe

NOVOSZIBIRSZK. (Agerpres.) TASZSZ: — Urho Kekkonen finn köztársasági elnök november 25-én egy 11-18 repülőgéppel Novoszibirszkbe Moszkvába utazott.

Kekkonen elnök november 24-én Novoszibirszkben találkozott

A Román Kultúra Hete Olaszországban

ROMA. G. Pastore, az Agerpres tudósítója jelenti: — Az utóbbi napokban Olaszországban egész sor rendezvény zajlott le a román kultúra tiszteletére. Cosenzaban (Calabria) a Román Kulturális Kapcsolatokért Apolló Olasz Egyesület és a Francesco de Santis kulturális kör november 18-23 között megrendezte a Román Kultúra Hétét. Ez alkalomból Cosenzaban kiállítás nyílt a Román Népköltészség diájaknak rajzaiból. A kiállítás megnyitását Maria Signorelli-Volpicelli tanárnő méltatta az olasz és a román nép baráti kapcsolatait megerősítésének jelentőségét.

A hét két estéjén román dokumentum- és játékfilmeket mutattak be. Egy másik, a román költészetnek szentelt estén Elio Accrocca költő ismertette az Olaszországban kiadott „Román költés” antológiáját és román költeményeket olvasott fel.

A Román Kultúra Hete ünnepeinek a Cosenza lakosság nagyszámában vett részt. A hét, csütörtök este a senai D'Archil kvartett román zenei hangversenyével zárult.

Genúában a város Kulturális Egyesülete rendezett estét a román kultúra tiszteletére. Az est keretében Mario de Micheli, az ismert olasz műkritikus „Tudor Arghezi és a jelenkori román költészet” címmel tartott előadást. Mario de Micheli ezután Tudor Arghezi néhány olasz nyelvű lefordított költeményét olvasta fel.

A Liguria partvidékén fekvő Spezia város Kereskedelmi Kamarajának nagytermében kiállítást rendeztek a Tandarica színház műhelyeiben készült bábokból.

A művészek városa

(Folytatás a második oldalról)

Lig-vérig Nagybanja szerelmese. Képel nyomán teljes világában össze lehetett állítani a város történelmét, fejlődését, alakulását, a városnak, mégpedig szinte éveknek és évszázadoknak megfelelően.

Az első képe 1908-ban került kiállításra, s hírtelenben nem is tudná megmondani, hogy az őta hány festményt látott el kézzel. Ottjártunkkor újra kiállításra készült. Az ő alkotásai nyitották meg az ősi tárlat sorozatot, amire Nagybanján már hosszú idők óta minden esztendőben sor kerül. S az ő művészi fiatalos buzgósággal, igyekezettel készült erre az újabb nagy eseményre, a közbizonyos való szervezett tárlatkozásra.

Együtt a dolgozókkal

Nagybanjánra szinte minden esztendőben érkeznek fiatal, a főiskoláról kikerült művészek. S ezek már nem az egykori festőiskola fiatal mógé igyekeznek, hanem kint dolgoznak a gyárakban, üzemekben. Nagyon érdekes vonása máskülönben ez Nagybanján ipari életének is. A korábban már említett vegyipari üzemnek például két művész „alkalmazottja” van. Ezeknek a feladata jobban megismerni a munkást és a munkát s ugyanakkor irányítani a gyár művelői képzőművészeti körét.

Ottjártunkkor mindkét fiatal művészt az alkotó munka nagy lázában találtuk. Gyerkő Mária éppen a klub számára készülő freskóján dolgozott, a művelő-

miújság a KÜLPOLITIKÁBAN

Az ENSZ-közügylés november 24-én jóváhagyta

1. Afrika atommentes övezetté való változtatását
2. A nukleáris és termionukleáris fegyver alkalmazásának betiltására vonatkozó nyilatkozatot

NEW YORK. (Agerpres).

Az ENSZ-közügylés november 24-én jóváhagyta a jelenlegi ülésének két „gen nagy fontosságú dokumentumát. Az első okmány az a határozat, amely előírja az afrikai világrész atommentes övezetté való változtatását. Ez a világ összes országához szóló felhívást is tartalmaz, hogy tartózkodjanak az afrikai világrész nukleáris kísérleteire, a nukleáris fegyver megőrzésére és szállítására való felhasználásáról. Ezt a határozatot 55 szavattal fogadták el, míg 44-en tartózkodtak a szavazástól. A határozat ellen senki sem szavazott.

A második okmány a nukleáris és termionukleáris fegyver alkalmazásának betiltására vonatkozó nyilatkozat. Ez leszögezi, hogy a fegyver alkalmazása háborút jelent az egész emberiség ellen. Ezt a dokumentumot a NATO tagállamok, elsősorban az Egyesült Államok nyílt ellenzése dacára fogadták el. E nyilatkozatra 55 küldöttség, ellene 26 szavazott és 26 küldöttség tartózkodott a szavazástól.

Szeptemberben, amikor a Szovjetunió bejelentette, hogy kénytelen újabb megkezdni a kísérleti nukleáris robbantásokat, az amerikai propaganda gépezet és a különböző rendű és rangú washingtoni hivatalos személyek féktelen hajszát indítottak ezen elhatározás ellen. Az USA ENSZ-küldötte akkori nagy hangon kijelentette, hogy hajlandó azonnal aláírni a nukleáris fegyverkísérletek betiltására vonatkozó szerződést.

Amikor azonban a közgyűlés politikai bizottságában Ghana, Indonézia, Líbia, Nigéria, Szomália, Szudán, Tunézia, Ceylon és Etiópia küldöttségei határozati javaslatot nyújtottak be s indítványozták: nyilvánítsák ki, hogy a nukleáris és termionukleáris fegyver alkalmazása ellentétben van az ENSZ szellemével, betiltásával és céljával és ezért az ENSZ-Alapokmányának, a nemzetközi jogszabályoknak és az emberiségesség törvényeinek nyílt megszegését jelenti, az USA küldötte a legérelmesebben állást foglalt a határozati javaslat ellen.

A közgyűlés november 24-i délelőtti ülésén Dean, az Egyesült Államok képviselője ismét

igyekezett mindent latba vetni a határozati javaslat elgáncsolására. Azt próbálta bebizonyítani, hogy a nukleáris fegyver alkalmazása nincs ellentétben az ENSZ Alapokmányával és a nemzetközi joggal. Sőt mi több, azt állította, hogy a határozati javaslat — amely indítványozta, hogy ne alkalmazzák a nukleáris fegyvert — „veszélyes precedens” képez.

Noha a Szovjetunió úgy véli, hogy a kérdés legjobban megoldása a nukleáris fegyver teljes betiltása és az összes nukleáris fegyverek felszámolása volna és hogy ezt a kérdést az általános és teljes leszerelésre vonatkozó szerződés keretében kellene megoldani, a Szovjetunió küldöttsége támogatta ezt a határozati javaslatot, amelyet a közgyűlés aztán szövegesleg elfogadott.

L. I. Mengyeleics, a Szovjetunió képviselője a plenáris ülésen elmondott beszédében kijelentette, hogy a Szovjetunió az általános és teljes leszerelés feladatának azonnali megoldása mellett száll síkra, mivel ez korunk legegyszerűbb és legsürgősebb problémája. Ugyanakkor meglelt támogat minden építő jellegű javaslatot, amely a

nemzetközi feszültség enyhítésére, az államok közti bizalom megerősítésére irányul s így megkönnyíti az általános és teljes leszerelés megvalósítását.

A szovjet küldöttség nagy meglepetéssel támasztotta az afrikai államok ama határozati javaslatát, hogy Afrikát változtassák atommentes övezetté, továbbá az afrikai és ázsiai államok ama határozati javaslatát, hogy nyilatkozzanak szöveg: „k le, miszerint a nukleáris és termionukleáris fegyver alkalmazása ellentétben áll az ENSZ szellemével, betiltásával és célkitűzéseivel s ezért ez nem más, mint az ENSZ-Alapokmány nyílt megszegése. A szovjet küldöttség hangsúlyozta, hogy atommentes övezetek létesítése a világ különböző térségeiben egészséges, építő jellegű gondolat, s megféle a népek önállóságát.

E két határozati javaslat elfogadása a közgyűlés november 24-i plenáris ülésén a győzelemre való szavazás mellett történt. E két okmány gyakorlati valóra váltása jelentős lépés lesz a nemzetközi feszültség enyhítésére, az általános és teljes leszerelés felé.

A kongói ENSZ küldöttség tagjának nyilatkozata

LEOPOLDVILLE. (Agerpres).

TASZSZ: — Antoine Kiwawa, a Kongói Köztársaság ENSZ küldöttségének tagja, New Yorkból hazatérve nyilatkozott az újságíróknak a kongói kérdés megvitatásáról a Biztonsági Tanácsban.

A vita kezdetén — mondotta — a helyzet rendkívül kedvező volt Kongó számára és joggal reménykedtünk abban, hogy végre a kongói nép többsége akaratának megfelelő megoldást talál a kongói helyzet kérdésében. Reményeink azonban nem váltak valóra.

A kérdés megoldását — jelentette ki Kiwawa — megakadályozta a kindul incidens és egyes nyugati hatalmaknak — elsősorban az USA-nak — az a rosszkaratú próbálkozása, hogy a Kongói Köztársaság miniszterelnökének első helyettesét, Gizengát „szakadót” tevékenységével vádolja meg s így egy kalap alá vehesse a Stanleyville-i kormány Chombe kormányával.

Olasz filmszakemberek tiltakozása a cenzura visszaélései ellen

ROMA. G. Pastore, az Agerpres tudósítója jelenti:

„Az olasz filmszakemberek — rendezők, színészek, szövegírók, producerek — széles körű tiltakozó akciót rendeztek a cenzura visszaélései ellen. Az 1923-ban, még Mussolini fasizista diktatúrája idején hozott és ma is érvényben lévő cenzurátörvény alapján számos olyan realista filmnek nem engedélyezték a bemutatását, amely feltárja a kapitalista társadalom rákfenét, a burzsoázia társadalom rothadását, ctiteli a háborút és a népek közötti gyűlölködést. Olyan filmek mint Luchino Visconti „Rocco és testvérei” vagy Pier Paolo Pasolini „Kéregvő”, Claude Autant-Lara „Ne ölj” című alkotása csak a cenzura tisztviselői által elrendelt megnyitások után kerülhettek az olasz mozis vászra.

Az olasz klerikális vezetőknek a művészi ábrázolás szabadsá-

ga korlátozására irányuló kampányra, a filmszakemberek elleni önkényeskedés nagy felháborodást keltett az olasz kulturális dolgozók sorában. Az elmúlt vasárnap, az Olasz Film-művészek Szövetsége felhívására a római Eliseo filmszínházban nagygyűlést rendeztek, amelyen színészek, rendezők, szövegírók, műbírák, újságírók százai vettek részt, köztük Visconti de Santis, Lizzani, Pontecorvo és Petri rendezők. Carlo Levi és Leonida Repaci, Amadei szövegírók, Alcaide, Berlinguer, Guillo és Barzini képviselték is ott voltak a nagygyűlésen. A gyűlés részvevői elhatározták, hogy a cenzura elleni tiltakozásul sztrájkakciókat indítanak a filmek körében. E határozat alapján Roberto Rossellini, Paolo Bolognini, Elio Petri és Giulio Petroni szándék és csitították felbuzsáztatták az általuk rendezett filmek forgatását.

zatalában, amely elősegítette Kongó egységének és területi egységének helyreállítását.

Nyilvánvaló, hogy sem „Zemga, sem a Stanleyville-i hatóságok nem követtek el semmi olyat, amely a legesekélyebb mértékben is hasonlítana a Chombe és a szolgálatában álló idegen zsoldosbandák által elkövetett akciókhoz. Ezek a zsoldosok azokból az országokból jöttek, amelyeknek kormányai a Biztonsági Tanácsban megakarták hiusítani a kongói nép érdekeinek megfelelő határozat elfogadását.

Kambodzsa semlegessége és a SEATO

A forrongó Indokínában nemrég újabb feszültségi góc keletkezett. Az 5 millió lakosú kis ország Kambodzsa állam ellen valószínűsített rágalmak miatt indult meg a SEATO katonai tömb részéről. Az USA-ban, Thaiföldön és Dél-Vietnamban Kambodzsa ellen megindított kampány mind provokálóbb jellegűvé válik. Egyre világosabb, hogy minden áron ügyet keresnek egy Kambodzsa elleni agresszív kirobbantásához.

A békés egymás mellett élés és a semleges politika, amelyet a Szuian herceg vezetett Kambodzsa kormányát, mind jobban felbuzsította a SEATO főkomposait. Ezek azt szeretnék, ha Kambodzsa is követné szomszédait — Dél-Vietnam és Thaiföld — példáját és feladná a nemzetközi érdeket az agresszív imperialista erő érdekében. A thaiföldi miniszterelnök nemrég megváltotta Kambodzsa, mivel szerinte nem járul hozzá, hogy Délkelet-Ázsiában összhang uralkodjon. Teljesen nyilvánvaló, hogy a thaiföldi miniszterelnök mit ért „összhangon”. Ez abban állna, hogy Kambodzsa akciót egybehangolva a SEATO-tömb déli tagjainak és laoszi agresszív akcióival.

A Kambodzsa elleni presszió és szarolás már hosszú idő óta tart. Ez a kampány az utóbbi időben újult erővel robbant ki. Erre a jelt egyes befolyásos amerikai lapok és hivatalos személyek adták meg, akik nyilván támadták Kambodzsa vezetőinek semleges politikáját. A saigon és bangkoki lakajok látszólag csatlakoztak hozzájuk. Megváltották Kambodzsa, hogy

Hírek a Mongol Népköztársaságból

Korszerű város

Ulan-Bator, a Mongol NK fővárosa több mint 300 éves múltira tekint vissza. A forradalom előtt csak szerény vallási központ volt néhány kolostorral és templommal. Lakosságának túlnyomó többsége jurtákban élt.

A főváros csak a népi forradalom után ébredt új életre. Rövid idő leforgása alatt eltűntek a kacsaringós utcák és a vaskók. Helyüket többemeletes házak, iskolák, színházak, kulturpaloták, klubok, muzeumok, áruházak, éttermek, kórházak stb. foglalták el.

Az aratók „Munka” mezőgazdasági szövetkezete

1953-ban, amikor Hentej tartományban megalakult az aratók „Munka” mezőgazdasági szövetkezete, mindössze 200 családból állt és a közös gazdaságba alig hoztak be néhány jószágot. Az azóta eltelt nyolc év alatt 633-ra nőtt a családok száma s a taglétszám ma már 2396 főre emelkedett. A szövet-

Ulan-Bator ma már korszerű nagyváros, az ország jelentős ipari és kulturális központja. Itt lakik a Mongol NK lakosságának körülbelül 20 százaléka. A fővárosi üzemek adták az ország egész ipari termelésének 50 százalékát. Így például az ipari kombinát évi termelésének értéke 70 millió tugricra rug, a textilgyár évente 1.100.000 méter textilgyárt termel, a cipőgyár egy év alatt 1.2 millió pár lábbelit gyárt stb.

Ulan-Bator iskolaváros lett. Tanintézetekben körülbelül 35 ezren tanulnak.

kezetnek több mint 25.000 juha, 11.500 szarvasmarhája, 4150 lova és 333 tevéje van. A gazdaság időközben áttért a gabonafélék, zöldség- és takarmányfélék termesztésére. A szövetkezet tagjai gyümölcs-, szőlő-, méhésztel és barmtenyésztéssel is foglalkoznak.

Az állattenyésztők sikerei

A Mongol Népköztársaság dolgozói nagy örömmel szereztek tudomást H. Osojhanó öreg juhász sikereiről. Osojhanó 1200 juhot gondoz és csaknem kétszeresen teljesítette a gyapjútermelés tervét. Több más állattenyésztő is szép sikereket ért el. Így például a Batszumbor állami gazdaság hat fejőnöje a gondozásukra

blizott tehénkölt, nyáron átlag 2145 liter tejet fejt, míg a helyi mongol fajta ju tehén a tejelési időszakban átlag csak 400–600 liter tejet adnak. Az Arahan állam állattenyésztői is teljesítették a szarvasmarha-állomány növelési tervét, ledeleiben és jól felkészültek a télre.

Anya — és gyermekvédelem

1928-ban a Mongol NK-ban a nők számára egyetlen orvosi rendelő működött. Jelenleg minden helységnek van orvosi rendelője, ahol jól felkészült orvosok dolgoznak. Nemrégiben még csak egy gyermekorvosi rendelő volt az országnak. Manapság

már kiterjedt kórház- és szülőotthon-hálózat működik. Évről évre nő a bölcsődék és az óvodák száma. Az elmúlt évben, 1957-ben viszonyítva, a bölcsődék befogadóképessége megkétszereződött az óvodáké pedig 1,8-szeresére nőtt.

Szuianuvong tovább folytatja a harcot a laoszi kérdés békés megoldásáért

XIENG KUANG (Agerpres.) — A laoszi politikai pártok és tömegszervezetek képviselőinek nagygyűlésén mondott beszédében Szuianuvong herceg újabb leleplezte az Egyesült Államok laoszi beavatkozásának fokozódását, s egyben kifejtette pártja elhatározását, hogy tovább folytatja a harcot a laoszi kérdés békés megoldásáért.

Az Egyesült Államok — mondotta — több mint 1300 katonai tanácsost küldött Laoszba, s ezek átvették a parancsnokságot a zendülő Noszavan hadsergében. E tanácsosok mellett thaiföldi, filippinai és más délkelet-ázsiai országokból érkezett tisztek működnek. A France Presse nemrég arról

számolt be, hogy több mint 5000 csangajseklita katona jött Laoszba Noszavan csapatainak támogatása végett. Dél-Vietnámban határozatban is számos zászlóalj áll készen arra, hogy együttműködjön a laoszi zendülő csapatokkal.

A szavannaketi csoport — mondotta Szuianuvong herceg — növelte fegyveres erőit. Ezt azzal érte el, hogy erősebbekkel ifjakat sorozott be a hadseregbe és számos lakost a katonai kiképzésben való részvételre kényszerített.

Szuianuvong herceg hangsúlyozta, hogy pártjának elkölti szándéka harcolni a teljes győzelemig, Laosz semlegességéért, függetlenségéért és felvirágzásáért.

területén a szomszéd országok ellen irányuló támaszpontok vannak s hogy a kambodzsa csapatok „beszivárognak” Thaiföldre és Dél-Vietnámba. Ezen állítások alaptalanúsága a legékezőbbben bebizonyosodott. Azonkívül, hogy a kambodzsa nemzetközeli ellenőrző és felügyelő bizottság határozottan megafolta ezeket az állításokat, a kambodzsa hatóságok körutazást rendeztek az országban több állam diplomáciai és katonai képviselői és a külföldi sajtótudósítók számára, akik ilyen módon meggyőződhetek, hogy Kambodzsa nincs semmiféle támaszpont és nem szereznek semmiféle „agressziót”.

A SEATO-tömb azonban mindezt figyelmen kívül hagyta és rátért a közvetlen provokációkra. Dél-Vietnam területéről erős tüzéségi tűz alá vettek számos kambodzsa falut. Kambodzsa határán thaiföldi csapatokat vontak össze s ezek gyakran behatolnak Kambodzsa területére. Kambodzsa ellen gazdasági blokádot szerveztek.

A semleges Kambodzsa elleni provokációk nem választhatók el a lázadó Boun Oum-Fumi Noszavan klíkk által előidézett laoszi és a dél-vietnami helyi zűrzavaroktól. Az Egyesült Államok és a SEATO azonban, hogy le szeretné téríteni Kambodzsa semlegességét utójáról és bevonnak az agresszív SEATO-tömbbe, újabb válságot akar kiprovokálni a világ és részén: ezzel szeretné ugyanis igazolni az amerikai csapatok Dél-Vietnámba való küldését, ahol Ngo Dinh Diem bábrendszere erősen inog a népi felszabadító

mozgalom csapásai alatt. Az USA ugyancsak illyenszerű „igazolással” szeretne csapatokat küldeni Laoszba, a Boun Oum-Fumi Noszavan csoport megsejítésére.

Ezek az akciók méginkább bizonyítják, milyen mélyregeen agresszívnek azok a katonai tömbök, amelyeket az USA hozott létre a világ különböző részein, hogy segítségével kiterjedje uralmát és újabb országokat kényszerítsen a neokolonializmus jármába.

A kambodzsa nép a nemzeti függetlenségért vívott küzdelemnek fokozásával szilárd, bátor választ adott a SEATO összes provokációira. Az összes népek körében rokonszenvre és támogatásra talált, a kambodzsa kormány béke és semlegességi politikája valamint Kambodzsa harca, hogy megvédje függetlenségét és semlegességét a SEATO-tömb mesterkedéseivel szemben.

„Az amerikai imperialisták — hangzik a bural nemzetiségfront egyik nyilatkozata — fokozott tevékenységet fejtenek ki Délkelet-Ázsiában, hogy elfojtsák a nemzeti felszabadító mozgalmat és az itteni semleges országokat vonják a SEATO-ba. Az amerikai imperialisták nyomást gyakorolnak Kambodzsa-ra”.

A bural nemzeti egységfront határozottan elléli ezeket az akciókat és felszólítja a népeket, hogy harcoljanak az USA és a SEATO katonai tömb agresszív tervét ellen.

Kambodzsa semlegességének megvédése a délkelet-ázsiai békehar szerves része.

N. Ionescu